

Ernek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvennyolcadik évfolyam.

16. szám.

Debrecen, 1928 április 21.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Miért van szükség az egyháztagnak fegyelmezésének törvénybeiktatására?

A zsinatelőkészítő belmissziói albizottság munkálatainak általános indoklása.

1. Mert a gyülekezési fegyelmezés a magyar református-egyházban a mai napig megannyi fejlődési kísérletezés ellenére is holtpontra van, ahonnan más, mint az Országos Zsinat egységes állásfoglalása és imperatív egyetemes érvényű rendelkezése nem emelheti ki.

2. Mert a gyülekezeti fegyelmezésnek egy integrális elvi alapon nyugvó, azon megmaradni és fejlődni akaró református egyházban akkora alapvető elvi és gyakorlati jelentősége van, hogy annak szabályozása másra, mint az egyház legmagasabb fórumára nem bízható s helye máshol, mint az egyház egyetemes életét rendező és irányító törvénykönyvben nem lehet.

3. Mert a külföldi református testvéregyházak hatalmas és tekintélyes többsége mind e mai napig törvénykönyveiben kifejezetten statálja és megfelelően gyakorolja is a bibliai alapon álló gyülekezeti fegyelmezést s így annak a magyar református egyház részéről további elhanyagolása egyebek mellett a református egyházi világközösség megtagadását, a kálvinizmus oekumenikus szelleméből és gyakorlatából való kiszakadásunkat is jelentené.

Jegyzet. E ponthoz a részleteket illetőleg megjegyezzük, hogy a nyugati testvéregyházak közül éppen azok, amelyekben a református keresztyénség történelmi szelleme és értékes hagyományai egyéb tekintetben is máig a leg-erősebben élnek, a gyülekezeti fegyelmezéshez is igen erőteljesen ragaszkodnak törvénykönyveik bizonyossága szerint. Így a skót, angol, ír és északamerikai presbyterianus, a hollandi és az északamerikai református egyházak: még pedig az állammal több-kevesebb kapcsolatban állók éppúgy, mint a teljesen „szabadok”. Kevésbé erőteljesen ugyan, de megvan a gyülekezeti fegyelmezés a rajna-westphaliai, a hesseni és a hannoveri német református egyházakban is. Csaknem nyomtalanul eltűnt ellenben a franciaországi és a svájci (úgy német, mint francia nyelvű) egyházakból. A gyülekezeti fegyelmezésre vonatkozó külföldi egyházi törvényeket és rendtartásokat részletezve és egyenként e helyt nem ismertethetjük, de megjegyezzük, hogy az úrvacsorától eltiltás és a gyülekezetből kirekesztés valamennyiben benne van s tudomásunk szerint szükség esetén — bár a dolog természetéből következőleg nem

sűrűn — gyakoroltatik is. Általában a gyülekezeti fegyelmezés szelleme, rendszere, módja az azt egyáltalában gyakorló külföldi testvéregyházakban lényegileg azonos a mi javaslatunkban találhatóval.

4. Mert az egyházkerületi, egyházmegyei vagy egyházközségi szabályrendeletek által való rendezés lehetőségének további meghagyása az egyházi fegyelmem még meglevő tekintélyét is alászállító sokféleeséget és jövátéhetetlen zűrzavart eredményezne, mint ahogyan már eddig is sok részben azt eredményezett, különösen a fegyelmi büntetések tekintetében, amelyek közül pl. az úrvacsorától eltiltás és a kirekesztés jelenlegi gyakorlása a Biblia és a Heidelbergi Káté világos nyilatkozatai mellett legföljebb csak egy ősi szokásjognak a felújítására, de pozitív, tételes törvényes rendelkezésre egyáltalán nem támaszkodhatik.

5. Mert az úrvacsorától eltiltás az Úr testével és vérével való lelki közösség realitásának s általában a gyülekezet szent jellegének oly hathatós, szükséges és mellőzhetetlen biztosítéka (érvényben levő hitvallási iratainknak és úrvacsorai ágendáinknak a Szentírás alapján álló egyező bizonyossága szerint), amelynek elejtésével nincsen elegendő gát a gyülekezetben a vallásos képmutatásnak s általában az *erkölcstelen vallásosságnak* terjedése és eluralkodása ellen.

6. Mert a gyülekezetből való kirekesztés az egyház Krisztustól nyert hatalmának olyan ultima ratioja, amelynek birtoka és gyakorlata nélkül ez a hatalom épp oly csonka és béna, mint azé az államé, amelynek nincs hatalma arra, hogy nem kívánatos és javíthatatlan polgáraitól akár halálbüntetés, akár életfogytig tartó szabadságfosztás, akár számkivetés útján megszabaduljon, — mint azé az egyesületé, társulaté, amely nem vetheti ki magából a céljaival ellenkezésbe jövő s azok elérését veszélyeztető tagjait. *De iure* ilyen állam, egyesület, társulat nem is képzelhető el, mert *contradictio in adiecto*, — s ha *de facto* van, annál rosszabb reá nézve, mert ez életerejének minimumra süllyedését, önrendelkezési képességének séggyenletes eljátszását jelenti. A Krisztus egyháza még kevésbé juthat erre a sorsra mindaddig, amíg öntudatos tagjaiban az Egyház önjogúsága iránti érzéknek, az Ige megbecsülésének, a Fő és

Király iránti hódolatnak s az Isten dicsősége áhitásának csak egy parányi szikrája el.

7. Mert az úrvacsorától eltiltás és a gyülekezetből kirekesztés fegyelmező gyakorlatának föllevenítése a történelem és a jelen számos példája szerint nemhogy elidegenítene az egyháztól annak tagjait, hanem a csak valamennyire komolyak és értékesek előtt százszorosán becsültebbé és tiszteltebbé teszi azt. — mint ahogy a világi viszonylatokban is együtt jár az erős és egészséges testi szellem a szigorú fegyelmelet gyakorlásával.

8. Mert az egyházunkkal többé vagy kevésbé ellenséges vagy legalább versenyző viszonyban álló más egyházak, szekták, vallás- és egyházellenes tömörülések a maguk módján egytől-egyig *sokkal szigorúbb fegyelmeletet gyakorolnak* a miénknél a saját tagjaik felett s ez a mi egyházunknak pusztán csak az összehasonlítás révén is, de némely más tekintetben is súlyos kisebbségére, erkölcsi és statisztikai kárára szolgál.

9. Mert, amint az a nyílt szemmel és keresztényi őszinteséggel vizsgálódók előtt egészen világos, egyházunk a megújulás sok biztató jele ellenére is ez idő szerint *egy lassú dissolutio folyamataiban van*, amelynek a feltartóztatására egymagában a legintenzívebb vallásos nevelés, cura pastoralis és belmisszió sem lesz elég. Egyházunk tagjainak a vegyes házasságkötések terén megnyilvánuló tömeges könnyelműsége közismert tény; concurrens egyházak és szekták, különösen nagyobb gyülekezeteinkben, szabadon halásznak; mindenféle kereszténységtől idegen, teljesen vallás- és egyházellenes világnézetek nyílt és titkos propagandájának is nagyon jó talaja van a református hívek között; a templomlátogatás és különösen az úrvacsorával élés gyülekezeteink többségében még megközelítőleg sem mondható kielégítőnek; az egyházi teherhordozás, általában az áldozatkészesség terén tömegeinkben nemcsak az igazi egyháztaghoz illő komoly kötelesség- és felelősségérzet, hanem sokszor még a legelemibb érzék, megértés és jóindulat is hiányzik; istenkáromlás, egykeparáznaság, alkoholizmus, játékszenvedély, esztelen fényűzés s más egyéni és tömegbűnök gyülekezeteink többségében ha nem uralkodnak is, de szemérmetlenül terjednek és terpeszkednek; e bűnök rabjai odamerészkednek az Úr asztalához, mi több, irányító beleszólást követelnek maguknak az egyház életébe és megtiszteltetéseket annak a részéről, — a református egyház pedig, ma még ritka kivételektől eltekintve, a legtöbb helyt tehetetlen velük szemben s a presbyteriumok többségének ez a rendszerré vált tehetetlensége a kisebbségnek fegyelmező jószándékára is bénítólag hat. Az e jelenségekben megnyilvánuló lassú felbomlási folyamat feltartóztatására pedig a vallásos nevelés, cura pastoralis és belmisszió legintenzívebb mértéke sem elegendő magában azért, mert ennek a három egyházi élettevékenységnek a legnagyobb akadályai és legveszedelmesebb ellensége az ez idő szerint gyülekezeteink többségében megtalálható *meátalkodottság és megrögzöttség, a meg-*

sűrűsödött cynismus, könnyelműség, közöny, a türethetetlenül felfuvalkodott „vallásos” önelégültség és képmutatás, amelyeknek erejét megtörni csakis a gyülekezeti fegyelmezés erőteljes, komoly bevezetésével és gyakorlásával lehet. Mindnyájunk előtt bizonyos ugyan, hogy az az egyházfegyelmelet, amelyet nem előz meg és amellyel nem jár karöltve a legintenzívebb vallásos nevelés, pásztori gond és gyülekezetépi munka, Kálvin egy szavával élve, nem is disciplina, hanem „carnificina”,¹ amelynek Krisztus és az Anyaszentegyház igazi lelkehez s a legértékesebb református tradíciókhoz semmi legkisebb köze nincsen. De másfelől szilárdan még vagyunk tapasztalati alapon győződve arról is, hogy az a vallásos nevelés, cura pastoralis és belmisszió, amely mögött nem áll ott ultima ratioként a gyülekezeti fegyelmezés lehetősége, éppúgy korlátozva van munkájában és gátolva teljes kifejtésében, mint volna az az orvos, akinek a legveszedelmesebb daganatot, fekélyt is csak orvosságokkal volna szabad kezelnie és sohasem volna szabad nyúlnia az operáló késhez.

10. *Mert egyházunk a lehető legveszedelmesebb lejtőre jut akkor, ha a saját hitvallásának egy igen fontos, úgy formájában, mint lényegében egyként a Szentírásból merített pontját, a kulesok hatalmát (l. a Heidelbergi Káté 82—85. kérdéseit) egyszerűen eldobja magától, vagy, ami ezzel lényegileg egy, engedni a felismerhetetlenségig összezsugorodni úgy a törvénykönyvében, mint a gyakorlatában. Hitvallásunknak ezt a tételét vagy kifejezetten abrogálnunk kell, vagy pedig teljes következetességgel megtartanunk. Ha nem akarunk arra a tere lépni, amelyre a genfi nemzeti protestáns egyház (a Kálvin egykori egyházának utóda) lépett, amely „megnyitja kapuit a genfi kanton minden protestánsnak, anélkül, hogy valami hitvallást szabna eléjük”, amelynek „tagjai mindazok a genfi protestánsok és a kanton mindama protestáns lakói, akik részt akarnak venni emez egyház életében”² s amelynek alkotmányában az egyháztagok fegyelmezésének épp ezért még csak nyoma sincs. — akkor csak hitvalló egyház maradhatunk, ami református értelemben önfegyelmező egyház is jelent. Már pedig egy többségi egyház (esetleg egy volt, vagy jelenleg is államegyház, amely egy népegésszel történelmileg összeforrott) a történelem hosszú korszakain át a nagyobb dissolutio veszedelme nélkül lemondhat a hitvallás érvényesítésében s az önfegyelmezésben rejlő erőforrásról. — de egy kisebbségi egyház, amilyen jelenleg a miénk is, a hitvalló jellegéről és az önfegyelmeletre való fokozatos megfeleledkezés vagy éppen tudatos lemondás útján néhány nemzedék alatt a lassú, de biztos és egy bizonyos ponton túl feltartóztathatatlan és jóvátehetetlen bomlás útjára jut.*

Ma még van lehetőség e bomlás feltartóztatására és jóvátételére, mert ma, amint előadtuk, egyházunk széles rétegeiben él a kívánczóság a

¹ Inst. IV. XII. 10.

² Az új genfi egyházalkotmány, ford. Dr. Kovács J. István. Bp. 1909.

gyülekezeti fegyelmelés megújodása és visszaállítása után, élénkebben, mint bármikor s egyházi törvényhozásunk közelebbi múltjában és érvényes egyházi törvényeinkben egyaránt megvannak ennek a megújodásnak és visszaállitásnak a természetes kapcsolódási pontjai. De ha egyházunk ezt a történelmi pillanatot elszalasztja, ezt a szent kíváncsóságot hagyja kihalni és ezeket a kapcsolódási pontokat végképen kiesni a köztudatból: akkor *egy maribbi emberöltő alatt oldott kérékké leszünk, amelyekből talán majd katasztrófális újabb egyházpolitikai és társadalmi rázkódtatások jégyverése fogja kieséptüni és sárbakeverni a még addig ki nem hullott maradék szemeket.*

R. I.

Törvényjavaslat a lelkészi állások betöltéséről.*

I. Általános szabályok.

1. §. Bármily lelkészi hivatalra, úgyszintén segédlelkészi állásra és helyettes lelkészül olyan huszonnégy évet betöltött önjogú magyar állampolgár férfit lehet alkalmazni, aki érvényes lelkészi oklevéllel bír és vagy lelkészi szolgálatban áll, vagy lelkészi jellegének fenntartása mellett a magyarországi református egyház valamelyik egyházmegyéjébe bekebelezve van. (I. t.-c. 141. §.)

Helyettes-lelkészi megbízás adásánál szükség esetén a teljeskorúságtól el lehet tekinteni. Segédlelkészi szolgálatra pedig alkalmazni lehet olyan, még lelkészi oklevéllel nem bíró férfiakat is, akik szabályszerű elméleti képzettség alapján lelkészi oklevelet szerezní és evégből gyakorlatot teljesíteni óhajtanak. A gyakorlatra bocsátott lelkészjelölteknél úgy a teljeskorúság, mint a magyar állampolgárság közömbös.

2. §. Mindegyik püspök törzskönyvet vezetett az egyházkerületben szolgálatot teljesítő valamennyi lelkészeiről és mindazokról a lelkészjellegű egyvekekről, akik az egyházkerület valamelyik egyházmegyéjébe be vannak kebelezve.

A törzskönyvben ki kell tüntetni minden egyesnél a születés idejét, a segédlelkészi szolgálat megkezdésének idejét, a lelkészi oklevél keltét és minősítési fokát, a lelképásztori vagy egyéb hivatal viselésének kezdetét, a szolgálatban, valamint a családi állapotban bekövetkezett változásokat, a nyert tudományos fokozatot, az egyházmegyei vagy egyházkerületi tisztiséget, az egyházi vagy állami felsőbbség részéről nyert kitüntetésekét. Ki kell tüntetni továbbá a fegyelmi eljárás elrendelését s az annak során hozott ítéletet, úgyszintén az alkalmazott rendbüntetést: ki kell tüntetni végül a lelkészválasztás megsemmisítését kimondó ítéletnek a következő választásból kizárást tartalmazó rendelkezését. Az esperesek minden fegyelmi eljárás elrendelését s minden, a törzskönyvben kitün-

* Ezt a munkálatot íterjesztette a zsinat előkészítőbizottság albizottsága a konvent elé. Kivánatosnak tartjuk, hogy a tervezethez minél többen szóljanak. Azért szükségesnek véljük a széleskörű publikálást.

tetendő ítéletet jogerőre emelkedés után azonnal tartoznak jelenteni a püspöknek.

Más egyházkerületben levő lelkészi állás elnyerhetéséhez a törzskönyv vonatkozó lapjáról szóló hiteles kivonat bemutatása szükséges.

3. §. Az önálló hatáskörrel felruházott lelkészek — rendes, missziói, katonai és intézeti lelképásztorok, valamint a vallástanító lelkészek — alkalmazása életfogytig tart; helyettes-lelkészek megbízása ellenben csak meghatározott, vagy a megbízást adó egyházi hatóság újabb rendelkezéséig terjedő időre szól. Segédlelkészek mindig ideiglenes megbízással alkalmaztatnak.

4. §. Lelkészi hivatal betöltésének új állás szervezése, vagy meglevő állás megüresedése folytán van helye.

Új állás szervezése csak az egyházi felsőbb hatóság jóváhagyásával történhetik (I. t.-c. 15. §.) és az egyházkerületi határozat rendelkezik az iránt is, hogy az új állást mely időpontra kell betölteni.

A betölthetés szempontjából megüresedik a lelkészi állás.

a) ha az azon alkalmazva volt lelkész más lelkészi állásra alkalmazást fogad el, az elfogadó nyilatkozat megtételével;

b) ha akár a maga kérelmére, akár hivatalból nyugdíjaztatik, a nyugdíjazást jogerősen kimondó határozat jogerőre emelkedésével;

c) ha állásáról lemond, a lemondásnak az egyházmegyei közgyűlés, illetőleg szükség esetén ennek utólagos jóváhagyása mellett az elnökség részéről történt elfogadásával;

d) ha fegyelmi eljárás során a viselt hivatalából elmozdítatik, vagy hivatalától megfosztatik, az ítélet jogerőre emelkedésével;

e) ha meghal, a halál napján.

Az a) pont esetében, ha a lelkész más egyházmegyébe lép át, ennek esperese haladéktalanul körtelenen értesíteni az elfogadó nyilatkozat megtételéről az eddigi állás szerint illetékes esperest.

5. §. Bármely lelkészi állás betöltötté akkor lesz, amikor az illetékes egyházmegye engedelmének megadása után az állásra megválasztott kijelenti, hogy az állást elfogadja.

Az állás elfoglalása s a vele járó javadalombalépés csak az elfogadást tartalmazó nyilatkozat megtétele után, az előzetesen kitűzött, vagy az egyházmegyei elnökségtől meghatározott időpontban történik meg.

6. §. A lelkészi állások betöltése körül felmerülő felsőbb egyházi hatósági feladatok ellátására mindegyik egyházmegye és egyházkerület választ közgyűlésén egy évi megbízással az egyházmegyei, illetőleg az egyházkerületi tisztviselők köréből, felerészben a lelkészek, felerészben a világiak közül, hat tagot, akik az egyházmegyei, illetőleg egyházkerületi elnökséggel együtt alkotják az egyházmegye, illetőleg egyházkerület lelkész elhelyező bizottságát.

A bizottság megalakításánál figyelemmel

kell lenni arra, hogy a bizottság üléseit minél kevesebb költséggel lehessen megtartani.

A bizottság tagjai az egyházmegyei, illetőleg az egyházkerületi bíróság tagjai is lehetnek, de ha a lelkészi állás betöltése, vagy annak bármely mozzanata bírói eljárás tárgyává léteznék, ennek az ügynek bírósági elintézésében sem mint vizsgáló biztos, sem mint a bírói tanács tagja, nem vehet részt az elnökség tagjain kívül az, aki az elhelyező bizottságban a megtámadott betöltéssel kapcsolatos bármely határozat hozatalában részt vett.

Aki valamely egyházmegyei lelkész-elhelyező bizottságnak tagja, nem lehet tagja az egyházkerületi lelkész-elhelyező bizottságnak.

A bizottság akkor határozatképes, ha az elnökség tagjait is számítva, legalább öten megjelentek. A bizottság ülésén az elnökség hivatalosra idősebb, ennek távolléte esetén a másik tagja elnököl. Ha az ülésen az elnökség egyik tagja sem volna jelen, az a tag elnököl, aki az elnökségben helyettesítésre fennálló szabályokkal kijelölt tisztséget legrégebben viseli, vagy ha ilyen sem volna, a bizottságnak legidősebb tagja.

A bizottság ülésének helyét és idejét az esperes, illetőleg a püspök tűzi ki, és pedig, ha nem ő az idősebb elnök, a világi elnök kívánása szerint.

7. §. Rendes, missziói és vallástanító lelkészek kérhetik állásuknak elcserelését s ha ehhez a kéréshez az érdekelt egyházközségek mindegyikének a presbiteriuma hozzájárul, a kérelmet az egyházmegyei lelkész-elhelyező bizottság elé kell terjeszteni, s ez, ha a cserét az egyházközségek érdekében állónak látja, annak megengedését javasolja az egyházkerületi lelkész-elhelyező bizottságnak, mely véglegesen határoz.

Ha a cserénél több egyházmegyébe, vagy több egyházkerülethez tartozó egyházközségek vannak érdekelve, mindegyik egyházmegye, illetőleg egyházkerület bizottságának határozata szükséges.

A csere megengedésére vonatkozó határozatot ha rendes, vagy missziói lelkészi állásról van szó, a legközelebbi vasárnapon délelőtti istentisztelet alkalmával ki kell hirdetni a gyülekezetnek.

8. §. Ha a presbiterium, vagy az egyházmegyei elnökség úgy találja, hogy a rendes, missziói vagy vallástanító lelkésznek jelenlegi állásán működése az egyházi közérdek szempontjából hátrányos, kérheti, illetőleg javasolhatja az egyházmegyei lelkész-elhelyező bizottságnál a lelkésznek más állásra áthelyezését. Ha az egyházmegyei bizottság a kérelmet, illetőleg javaslatot megokoltnak találja, azt felterjeszti az egyházkerületi lelkész-elhelyező bizottsághoz, és pedig ha az áthelyezést az egyházmegye területén belül végrehajthatónak találja, erre vonatkozó javaslattal. Az áthelyezés kérdésében az egyházkerületi lelkész-elhelyező bizottság határoz.

Ha az áthelyezés rendes vagy missziói lelkészi állást érint, az egyházkerületi bizottság határozatát a legközelebbi vasárnapon délelőtti istentisztelet alkalmával a gyülekezetnek ki kell hirdetni.

A kieserelés másik áthelyezni kért lelkéssel az érdekelt mindegyikének meghallgatása után, de hozzájárulásuk nélkül is, minden más lelkéssel azonban csak ennek kifejezett hozzájárulása mellett történhetik.

II. Rendes lelkipásztorok választása.

A) A választás előkészítése.

9. §. A lelkészi állás megüresedését a lelkész, lelkész hiányában a főgondnok, illetőleg a gondnok köteles azonnal jelenteni az esperesnek, aki a jelentés vétele, vagy az üresedésről más úton szerzett értesülése után haladéktalanul intézkedik az iránt, hogy a lelkipásztori szolgálatban és a presbiterium elnöki feladatai végzésében fennakadás az üresedés tartama alatt ne legyen. Ha az előző lelkipásztor az üresedés beállta után nem azonnal köteles szolgálatát elhagyni, lelkipásztori feladatait változatlanul teljesíteni tartozik. Olyan egyházközségben pedig, ahol egynél több rendes lelkipásztori állás van, ha csak nem valamennyi állás egyszerre üresedik meg, csak a lelkipásztori szolgálat ellátásáról kell gondoskodni, esetleg segédlelkész útján.

Minden más esetben az esperes vagy helyettes lelkészt rendel az egyházmegyében működő s nem állandóan alkalmazott okleveles lelkészek közül, az egyházmegyében eltöltött szolgálati idő sorrendjét szem előtt tartva; vagy a szomszédos lelkipásztorok valamelyikét, esetleg az ugyanazon egyházközségben működő vallástanító lelkészt bizza meg, szükség esetén segédlelkész alkalmazása mellett, a lelkipásztori feladatok végzésével.

Az esperes az e tárgyban tett intézkedésről az egyházmegyei lelkész-elhelyező bizottság legközelebbi ülésén jelentést tesz. A bizottság, ha külön helyettes lelkész nem rendeltetett, ilyennek kirendelését, s ha a helyettes-lelkész kirendelésénél a szolgálati idő szerinti elsőbbség ok nélkül mellőztetett, a régebbi szolgálati idővel bíró okleveles lelkész helyettesül kirendelését mondhatja ki.

Köteles továbbá az esperes a megüresedett lelkészi állás díjlevelének, és az érdekelt gyülekezet választói névjegyzékének egyházmegyei példányát sürgősen megvizsgálni s ez úton meggyőződést szerezni, hogy ezek hiánya vagy szabálytalan volta a lelkészi állás betöltésének nem akadályos-e. Etekintetben felmerülő kétség esetén az üresedésről vett értesüléstől számított legfeljebb nyolcadik napra összehívja az egyházmegyei lelkész-elhelyező bizottságot s annak döntését kéri ki.

Gondoskodik az esperes arról is, hogy a választók névjegyzékének kellő számú példánya

már a választók első gyűlése idejére (10. §.) rendelkezésre álljon s a választók névjegyzékébe felvettek személyazonosságát igazoló jegy a választók részére legkésőbbben ugyanazon határidő előtt egy nappal kézbesíthessék.

10. §. Az üresedésről nyert értesüléstől számított öt nap alatt, új lelkészi állás szervezése esetén pedig a szervezést kimondó jogerős határozattal kitűzött időben értesíti az esperes a betöltésre váró lelkészi állás egyházközségének presbiteriumát, hogy a lelkészválasztás előkészítése végett mikor fog az egyházmegyei küldöttség a gyülekezetben megjelenni. Az értesítésben pontosan ki kell jelölni a helyet és az időt, ahol és amely órában a küldöttség egyrészt a presbiteriummal, másrészt a választók gyülekezetével a lelkészválasztás ügyében tanácskozni fog. A határidőt tizenöt nappal nem hosszabb időre s úgy kell ki tűzni, hogy azt legalább egy vasárnap a templomi gyülekezet előtt kihirdetni lehessen. A határidő templomi kihirdetésében azt is meg kell magyarázni, hogy ezen alkalommal a lelképásztori állás betöltése tekintetében döntő jelentőségű elhatározások történnék s hogy a gyülekezeti tagok bármily nagyrésztének elmaradása a tanácskozás megtartását és a lelképásztori állás betöltése érdekében szükséges határozatok meghozatalát akadályozni nem fogja. Szüntűgy ki kell hirdetni azt is, hogy amennyiben a mondott alkalommal szavazás válnék szükségessé, a szavazás mely helyiségben, vagy helyiségekben tartatik, mikor kezdődik és meddig tarthat.

11. §. Az egyházmegyei elnökség vagy az általa megbízott egy lelkészi és egy tekintélyes világi tagból álló küldöttség az üresen levő lelkészi állás székhelyén megjelenvén, a presbiterium az előző szakasz szerint kitűzött időben s az egyházmegyei küldöttség elnöklete alatt tartott ülésen

a) intézkedik az egyházközség, illetőleg parochialis-kör ingatlan és ingó vagyonának, készpénzének, követeléseinek, anyakönyveinek, jegyzőkönyveinek s egyéb templomi célokra szolgáló tárgyainak leltár szerint számbavétele, szükség esetén leltározása, további gondozása és megőrzése iránt;

b) elrendeli a lelkészi fizetés netaláni hátralékának beszedését és kiszolgáltatását; halál esetén a meghalt lelkész özvegye és árvái kioldását, vagy követelésük biztosítását; a kegyeleti idő tekintetében a fennálló szabályok szerint rendelkezik;

c) intézkedik a díjlevél csonkítatlan fenntartásáról, vagy az érvényben álló szabályok szerinti rendezéséről s a díjlevél átalakításának szükségessége esetén, ez iránt és az átalakított díjlevél megerősítésének kérése tárgyában határoz.

B) Közvetlen meghívás.

12. §. Az előző szakaszban megszabott feladatok teljesítése után az egyházmegyei kül-

döttség megkérdezi a presbiteriumot, hogy van-e a gyülekezetnek olyan jelöltje, akit a lelkészi állásra megnyerni óhajt. Ha a presbiterium jelenlevő tagjainak többsége egy jelölt mellett nyilatkozik, ezt az elnök a presbiterium ajánlottjának jelenti ki. A presbiterium kisebbsége is megnevezhet azonban egy jelöltet, mint olyat, akit a kisebbségben levők tudomása szerint a gyülekezet tagjainak túlnyomó többsége óhajt lelkészül.

A küldöttség az ajánlattevőt mindkét esetben kikérdezi az ajánlott egyén személyi viszonyairól, különösen arról, hogy van-e lelkészi oklevele és milyen szolgálatot teljesít, s ha a nyert válaszból nyilvánvaló, hogy a megnevezett jelölt nem bír kellő képesítéssel, vagy hivatalból kizárás alá esik, ezt a presbiteriumnak azonnal tudtára adja azzal a figyelmeztetéssel, hogy az ajánlott mellett állásfoglalás ezért nem vezethet eredményre. A figyelmeztetés megtörténtét és megokolását jegyzőkönyvbe kell foglalni.

Ha a figyelmeztetés megtörténte után a presbiteriumnak akár többsége, akár kisebbsége más jelölt mellett nyilatkozik, újból meg kell állapítani, hogy az ajánlottak közül melyik a presbiterium többségének s melyik a kisebbségének ajánlottja.

13. §. A presbiterium gyűlése után az egyházmegyei küldöttség, esetleg a szavazatszedő bizottság tagjaival együtt, a választók gyülekezetében jelenik meg.

A küldöttség lelkész tagja a gyülekezettel imádkozik Isten segítségéért, a gyülekezetre váró nagyfontosságú feladat helyes és keresztyénekhez illő módon teljesíthetéséhez. Ezután rövid beszédben figyelmezteti a gyülekezetet a lelképásztori hivatal komoly és méltóságteljes voltára, a velejáró feladatok végzéséhez szükséges nagy lelki erényekre, valamint arra, hogy a lelképásztort, mint Isten szolgáját, a gyülekezet minden tagjának pártellenlétek nélkül szeretettel és bizalommal kell várni, végül az egyetértés áldásos voltára. Majd ismerteti a lelképásztori állás betöltésére vonatkozó szabályokat s a törvény erről szóló részét felolvassa.

Az egyházmegyei küldöttségi tagok nem ajánlhatnak senkit lelképásztorul a gyülekezetnek. A presbiterium részéről ajánlott egyén vagy egyének tekintetében is csupán az előző szakaszban megjelölt esetben a presbiterium ülésén megtett figyelmeztetést ismétli a küldöttség s a figyelmeztetés megtörténtét itt is jegyzőkönyvbe foglaltatja.

14. §. Az egyházmegyei küldöttség a presbiterium részéről elfogadott jelölt s — ha ilyen is van — a kisebbségi jelölt megnevezése és az előző szakaszban említett figyelmeztetés megtétele után megkérdezi a gyülekezetet, hogy a presbiterium jelöltjét kívánja-e lelképásztorának. Ha a választók névjegyzékébe felvettek összes számának egyharmadát kitevő számú, százötvennél több választóval bíró gyülekezet-

ben pedig legalább ötven jelenlevő választó — kiknek személyazonosságát a választói igazoló-jeggyel, esetleg a presbiterium két tagjával kell igazolni —, személyes jelentkezéssel és élőszóval a presbiterium javaslata ellen nyilatkozik, azt el nem fogadottnak, ellenkező esetben a presbiterium jelöltjét a gyülekezet jelöltjének kell kijelenteni.

A presbiterium jelöltjének el nem fogadása esetén, ha a presbiterium kisebbsége is jelentett be jelöltet, fel kell tenni azt a kérdést, hogy a gyülekezet a presbiterium kisebbségének jelöltjét kívánja-e lekipásztorul és ezt a kérdést is az előbbi módon eldönteni.

A gyülekezet jelöltjének a nevét a presbiterium és a választók gyűléséről szóló jegyzőkönyvvel együtt az espereshez be kell terjeszteni.

15. §. A gyülekezet részéről lekipásztorul kívántnak jelentett jelöltet az esperes a díjlevél lényeges tartalmának és annak a közlésével, hogy az állást mikor kell elfoglalni és milyen be-beruházásokat kell megváltani, felszólítja, hogy nyolc nap alatt nyilatkozzék, vajjon a meghívást elfogadja-e s elfogadás esetén mutassa be a képesítésére és jelenlegi szolgálatára vonatkozó okiratait, valamint, ha a jelölt más egyházkerületben szolgál, a törzskönyvi kivonatát. Ugyanazonegyházkerületben szolgált jelölt törzskönyvi kivonatát az esperes hivatalból szerzi be.

A nyilatkozat és okiratok beérkezése után nyolc nap alatt az esperes az egyházmegyei lelkész-elhelyező bizottság egy lelkészi és egy világi tagjával együtt megvizsgálja, vajjon a jelöltnek meg van-e a kellő minősítése és nincsenek ok hivatalból kizárására.

Ha az esperes az okiratok alapján a jelölt választhatóságát kétségesnek látja, az okiratok átvizsgálása végett a lelkész-elhelyező-bizottságot hívja össze. Ugyanezt kell tenni akkor is, ha az átvizsgálást teljesítő tagok nem állapítják meg a választhatóságot.

Hivatalból ki kell zárni azt, aki ellen egyházi bíróság előtti fegyelmi eljárás van folyamatban, vagy aki fegyelmi ítélet hatálya alatt áll, valamint azt, aki addigi állandó lelkészi szolgálati helyén az állás elfoglalásának napjáig egy teljes esztendőt ki nem tölt.

Ha a jelöltnek a kellő minősítése megvan és hivatalból kizárásra nincs ok, továbbá a megszabott eljárási szabályok (10—11. §.) pontosan megtartottak, a bizottság a bejelentett jelöltet a gyülekezet megválasztott lekipásztorának elismeri.

A bizottság megtagadó határozata ellen tizenöt nap alatt beadható felelkezésnek van helye az egyházkerületi lelkész-elhelyező bizottsághoz.

Azt, hogy a jelölt megválasztott lekipásztornak elismertetett, a legközelebbi vasárnapon a délelőtti istentisztelet alkalmával szószékről ki kell hirdetni a gyülekezet előtt.

(Folytatjuk.)

Amerika régi és új evangelistái.

Írta: Dr. Papp Géza.

(Folytatás.)

Azán Adams, N. Y.-ba ment, hogy az ottani tudós presbyterianus lelkésztől, W. Galetól tanácsot kérjen arra nézve, hogy hogyan szerezhetne lelkészi képesítést. Gale a régi kálvini iskola híve volt. Finney, mint ahogy a többi evangelisták is, a régi kálvini megigazulás tanától eltérő hitelvi alapon állt. Ezek ellenére a presbytery 1824-ben képesítette Finneyt.

Először Evans Mills, N. Y.-ban hirdette az igét. A beszédjét dicsérték ugyan, de senki sem „tért meg”. Ekkor felszólította a gyülekezetet, hogy aki Krisztushoz akar térni, álljon fel. Ezért nagyon felzúdulnak ellene. Pár hét múlva azután mégis jelentős sikert ért el, melyen felbuzdulva városról-városra járt Amerikában szerte. Angliában is megfordult. Szónoklatait szívesen hallgatták az emberek. A nép térdre roskadt, vagy a földre borult és úgy hallgatta. Mikor egyszer Utica, N. Y.-ban egy nagy gyárba bement es ott beszédet tartott, a munkások leborultak, sirtak, zokogtak bűnbánatukban, a gyárat pedig be kellett zárni mindaddig, míg Finney evangélista munkáját el nem végezte. Amikor meg Sodam, N. Y.-ban a régi Sodoma bűneit és pusztulását ecsetelte, alig egy negyedórai beszéd után az emberek ülőhelyeikről a földre borultak és irgalomért kiáltottak. „Ha kard lett volna a kezemben” — írja — „akkor sem tudtam volna őket olyan gyorsan levagdalni, mint amilyen hamar a porba hulltak. Az első meg-rázó szó után két perc alatt már a porban voltak”.

Angliában is nagy eredményeket ért el. Ezenkívül New York, Boston és sok más amerikai város népét rázta fel bűnéből. Gouverneur, N. Y.-ban az ő működése után hat esztendőig se táncmulat-ságot, se színházi előadást nem lehetett tartani. A legnagyobb hatású munkáját 1858—59-ben fejtette ki. Ez alatt a két év alatt körülbelül 100.000 embert térített meg. Az egész működése alatt megtértek számát pedig 500.000-re becsülik és azt mondják, hogy ebből 85% egész életében hűséges is maradt a Krisztushoz.

Finney irodalmi munkásságot is fejtett ki. Művei közzül a „Systematic Theology” különösen értékes.

A legteljesebb evangelisták közzül való volt a baptista vallású A. B. Earle, kinek működése 1830 és 1860 közzé esik.

Tizenöt év alatt 325.000 angol mértföldet utazott, 19.780-szor prédikált és körülbelül 150.000 embert térített meg.

Egy vele egykorú angolországi író így jellemezte: „Nem volt ékesen szóló, de előadása az átlagon nem maradt alól. A hangjában sem volt semmi különös erő. Nagy szegletes alakja és semmi szenvedélyt ki nem fejező szája határozottan rontották a hatást. Csaknem minden mondasában előfordult az „Isten ingyen kegyelme” kifejezés és Jézus neve. Rhetorikai hibák, sőt nyelvtani szabálytalanságok is fordultak elő beszédé-

ben... Mikor először hallottam, csodálatosan megragadott evangéliumi ereje, de ahogyan figyeltem, sehogy sem tudtam magamnak megmagyarázni, hogy a gyülekezetet és engemet magamat is voltaképpen micsoda isteni erő ragadott magával. Mikor az emberi lélek értékéről beszélt, nem volt egyetlen olyan gondolata vagy magyarázata sem, ami előttem új lett volna és mégis olyan mélységes hatással volt rám az Ádám minden egyes gyermeke végtelen becses voltára vonatkozó fejtegetése, hogy másnap reggel, mikor felebredtem, az elveszett bűnösökért való búsulásomban és fájdalomban sírtam. Earlének az volt a meggyőződése, hogy úgy lehetne Krisztusnak igazán sok lelket megnyerni, ha különböző felekezetek egymást megértve, együtt munkálkodnának. Ezért vallásos összejövetelein gyakran 10—20—30 gyülekezet népet is egyesítette. Működése alatt körülbelül 8000, az Egyesült Államok legkülönbözőbb államában élő lelkésszel volt állandó összeköttetésben. Óriási munkaerejével rendszeren a kimerülésig dolgozott és megtörtént egy alkalommal, hogy már annyira ki volt fáradva, hogy midőn egymás után újabb és újabb csoportok jöttek hozzá, már nem volt testi ereje az imádkozáshoz és a körülötte levők magukban imádkoztak. Hallgatói gyakran sírtak, sőt sirásuk sokszor zokogásba fullt. Vallásos összejövetelek után pedig az emberek hazafelé mentökbek még az utcán is imádkoztak.

Amerika legnagyobb evangélistája volt D. L. Moody, Newenglandi puritán ösöktől származott: 1837 febr. 7-én Northfield, Massachusettsben született. Atyja korán elhalt és ő nyolc testvérével árván maradt. Sok jóval volt hozzájuk Everett unitárius lelkész, akinek a vasárnapi iskolájába jártak. Nagyon szegény volt a Moody-család. Mikor a templomba mentek, a fiúk kezükben vitték a cipőjüket, meg a harisnyájukat, hogy ne nyújják és mikor a templom közelébe értek, csak akkor húzták fel.

Moody tizenhét éves korában Bostonba ment és ott egy unokatestvérével együtt cipőeladással foglalkozott. Közben a maunt vernani congregationalis egyház vasárnapi iskolájába járt. Még ekkor alig tudott írni és olvasni. Egyszer a vasárnapi iskolában János könyvét nem tudta kikeresni a Bibliából, mert az ó-testamentumban kereste azt.

1856-ban Chicagóba ment, ahol belépett a plymouthi congregationalis egyházba és arra törekedett, hogy minél több embert nyerjen meg a Krisztusnak. Padot bérelt a templomban és azt megtöltötte minden vasárnap emberekkel. Aztán másik és megint másik padot bérelt, úgy hogy négy padot töltött meg emberekkel. Ekkor a Finney-féle nagy evangélista mozgalom eljutott Chicagóba, melynek Moody lelkes híve lett. Közben a munkaadója kereskedelmi utazónak küldte ki.

Nemsokára ezután Chicagóban vasárnapi iskolát alapított, majd egyházat szervezett, templomot épített és — bár nem volt felszentelve — mégis Chicagó egyik legnagyobb egyházának a papja lett. Mikor először szónokolt, azt mondta neki egy lelkész, hogy jobban tenné, ha tartózkodna a szó-

noklastól. Egy másik lelkész meg, aki megdicsérte Moodyt, mikor a plymouthi templom padsorait megtöltötte hívekkel, most azt mondta neki: „Önnek szeme előtt kellene tartania a lehetőség határait és nyilvános beszéd tartását meg sem kellene kísérelni. Nagyon sok nyelvtani hibát ejt Ön!” Én tudom, hogy ejtek hibákat és sok dolgom nem jól sikerül — felelte Moody — „de én mindig a lehető legjobbat teszem, amire csak képes vagyok.” Ekkor elhallgatott és kérdőleg nézett a lelkészre, majd így folytatta: „Ön jól ért a nyelvtanhoz, de tényleg mit tesz Ön a Mesterért?”

Később a polgárháború alatt, mint a keresztyén commissio tagja fejtett ki buzgó tevékenységet. Ezután visszatért ismét Chicagóba, ahol a vasárnapi iskolának és a keresztyén ifjak egyesületének szentelte életét.

1870-ben megismerkedett D. Sankeyvel, aki felhagyott kerekedő foglalkozásával és mint énekes, Moodyhoz csatlakozott. Ettől kezdve együtt munkálkodtak és azok a vallásos összejövetelek, melyeket ök ketten tartottak, a legnagyobbak közül valók, melyeket a világ ismer.

Közben Moody Angliában járt tanulmányúton.
(Folyt. köv.)

Halottaink

Gyöngyössy Gyula nagykolcsi református lelkész életének 39., legboldogabb házasságának 7., lelképásztorkodásának 11-ik évében néhány napi súlyos szenvedés után április 7-én este 8 órakor meghalt. Temetése április 9-én délután 3 órakor volt Szatmáron a németi református templomban tartott gyászszertartással. Felesége, édesapja, anyósa testvére, és kiterjedt rokonság gyászolja, a nagykolcsi református gyülekezettel a hatalmas testi alkotású és jólelkű pásztor.

Hoffmann Sándor v. nyomda- és laptulajdonos, kinek nyomdájában a mi idők előtt sokáig készült a Debreceni Protestans Lap. életének 73-ik évében, hosszas és nagyon kínos szenvedés után április 8-án elhunyt. Április 10-én temették el. A szorgalmas iparost özvegyén kívül 7 gyermeke köztük Orosz István tkép. gyak. isk. tanító felesége gyászolja.

Különfélék

Az egyetemes konvent ápril hó 17., 18., 19. napjain tartotta üléseit. Dr. Baltazár Dezső püspök szívbemarkoló szép imádság után kegyelettel emlékezett meg a konvent elveszített világi vezérérol, gróf Degenfeld Józsefről, majd üdvözölte az új világi elnököt Dókus Ernő főgondnokot; Dókus Ernő a világi elnöki széket gazdag tartalmú és formában is mintául szolgálható beszéddel foglalta el, hosszabban méltatva nagy elődjének érdemeit. Jelentették gróf Teleki Józsefnek dunamelleki egyházkerületi főgondnokká megválasztását, majd a konventi tagok választásának eredményét. Az új hároméves ciklusra most alakult a konvent. Jegy-

zökké az eddigieket: Kovács J. Istvánt, dr. Kun Bélát és dr. Segesdy Ferencet választották, továbbá az elhunyt Sass Béla helyére, kinek nagyérdemeit kegyelettel örökítették meg, dr. Révész Imrét. A bizottságokat nagybárra az eddigi tagokból alakították meg. Az egyetemes tanügyi bizottságban György Endre utóda Révész Imre dr. lett. A bíróság is, az eddigi tagokból alakult, csak Meszner Béla, a konvent legrégebb tagja lett a bíróságnak új tagja. Délben Dókus Ernő főgondnok, a konvent tagjait vendégül látta az Országos kaszinó éttermében.

Vallásos ünnepély volt az árpádtéri ref. templomban április hó 15-én d. u. 3 órakor. Bibliát olvasott és imádkozott Magyar Bertalan segéd-lelkész. Prédikált Sípos Imre lelkész. Énekelt a csapókeri elemi iskola III. oszt. két szőlamban Kovács Kálmán tanító vezetése alatt. Szavalt Kulcsár Ferenc és Kubinyi Klárka. Szóló-éneket adott elő Kovács Kálmán tanító. Adakozás a szegények felszólítására történt.

A debreceni Kálvinisták Templomegyesületének irodalmi szakosztálya április 19-én d. u. fél 6 órakor irodalmi délutánt rendezett a Peterfia laktanya tiszti kaszinójában. Ez alkalommal dr. Ecsedi István egyetemi m. tanár a palesztinai benszülött zsidók és arabok életét ismertette, előadását vetített képekkel illusztrálva.

Mezőgyánban a református gyülekezet nőtagjai kedves meglepetésben részesítették Nagypénteken a délelőtti Istentisztelet alkalmával közszeretben álló Téglás Ferenc lelkészüket azzal, hogy részére új palástot és süveget ajándékoztak. Az ajándékot Bíró Irén I. o. tanuló, szíveket megindító kis verskeretében nyújtotta át, azután Szabó Antal presbiter és községi bíró meleg szavakkal üdvözölte az ünnepeltet. Isten áldását kérve reá. A lelkész megindító és felemelő szavakkal köszönte meg a gyülekezet szeretetének eme megnyilvánulását.

A Kossuth-uccai paróchiális-kör Református Nőegyesülete szépen sikerült összejövetelt rendezett április 18-án d. u. 5 órakor a DEMKE dísztermében. Bibliát magyarázta Madar Zoltán segéd-lelkész. Felolvasott Vantsa Zoltán főhadnagy.

Dalosverseny Derecskén. Április 29-én a Derecskei Polgári Dalegylet a csonkabiharvármegyei dalegyletek részére dalos-versenyt rendezt. br. Feilitzsch Berthold főispán, dr. Fráter László alispán és F. Varga Lajos debreceni egyházmegyei esperes fővédnöksége mellett. Ennek a dalosversenynek református egyházi szempontból nagy jelentőséget ad az, hogy úgy a rendező dalegylet, mint a benevezett 10 egyesület közül 8 teljesen református földművesekből áll s vezetőik is mindenütt református lelkészek és kántortanítók. A verseny alkalmával alakul meg a biharvármegyei daloskerület is. Egyházi életünknek nagyon elhanyagolt része az ének. Örömlünk kell azért, ha falusi dalárdáknak a működéséről hallunk, mert a dalosügy fellendülése nemesítőleg hat az egyházi éneklésre.

Meglátszik ez olyan helyeken, ahol régebb idő óta működnek énekkarok. Hisszük, hogy a jövő évben Debrecenben rendezendő országos dalosversenyen már a református dalárdák is nagyobb számmal fognak szerepelni és méltóképpen állják meg a helyüket.

A hajdúböszörményi leány cserkészcsapat jól sikerült szeretetvendégséget rendezett április 15-én. Szabó Gyula vt. lelkész imádsága után Csiha Margitka, a csapat vezetője tartott megnyitó beszédet. Bibliát magyarázott Kolozsváry Mihály hajdúnánási lelkész.

A csonka bihari-érmelléki egyházmegye f. április hó 17-én tartotta közgyűlését Lévay Mihály esperes és Papszász József főgondnok elnöklete alatt Debrecenben. A közgyűlés üdvözölte Rothermere lordot. Az egyházmegye ügyészül megválasztott dr. Erdős József ügyvéd. a közgyűlés előtt ez alkalommal tette le az esküt. A közgyűlés a rendes folyó ügyek letárgyalása után véget ért.

A bagaméri református egyház egyik tanítóját, Buday Imrét a nagylőnyai református egyház kántortanítójul hívta meg, az így megüresedett állásra a presbitérium Erdei Aranka menekült tanítónőt választotta meg.

Újabb adatok a protestáns egyházi kölcsönök sikeréről. Evangéliumi egyházaink súlyos anyagi helyzetében, amikor már évek óta csak kielégítetlen szükségéről hallottunk és csak panaszok juttatnak hozzánk, jól eső érzéssel vesszük és veheti minden egyházat szerető ember tudomásul, hogy az egyházi kölcsönök megoldására indított mozgalom a legszebb sikerrel járt. Úgy látszik végre egységes megmozdulást eredményezett az a mozgalom, amely egyházi vezető férfaink által megindítva a Protestáns Központi Hiteliroda útján kedvező feltételű kölcsönhöz segíti arra, sajnos nagyon is rászorult egyházakat. A Protestáns Központi Hitelirodához (Budapest IV., Ferenciek-tere 3. I. em. 1.) beérkezett tényleges igénylések összege alig három heti munka után meghaladja a 10.000.000 pengőt. A még szabályszerűen be nem nyújtott, de már bejelentett igénylések összege is 5.000.000 pengő körül jár. Számos egyház igénylése hiányzik még és ezért fejtlenül kívánatos, hogy az igénylést, vagy azt, hogy nem igényel, minden egyház rövidesen bejelentse. Azok az egyházak, melyeknél a rendes igénylési ív kitöltésénél akadályok vannak, levélel is jegyeztessék elő igényeiket. Szükséges ez azért is, mert a jövő héten az amerikai kölcsön végleges leköltésére irányuló személyes tárgyalások meg fognak kezdődni és azokon nagy súllyal esik latba, az eddigi jó feltételeket is kedvezőbbé teheti az, ha az összes bejelentések megtörténtével, minél nagyobb igénylési összegről lesz szó. Tehát az igénylés elmulasztása még a többi egyházakat is károsíthatja, ami mellett a későbbi igénylés természetesen a folyósítás késedelmét is magában rejti. Az egyetemes fellépés a kölcsönügyekben erőt jelent, mely az

KUN JÓZSEF késműves és műköszörűs Debrecen, Széchenyi-utca 1. sz.

ezzel kapcsolatos későbbi teendőkre nézve is sokat, talán mindent jelenthet.

Tisza emlékünnepe a debreceni egyetemen.

A debreceni Tisza István egyetem tanácsa. hagyományaihoz híven, nagy névadójának, gróf Tisza Istvánnak születésnapja emlékére, folyó hó 22-én, 11 órakor, a Kollégium dísztermében, díszes ünnepélyt tart. Az emlékünnepeken dr. Petri Pál vallás- és közoktatásügyi államtitkár, dr. Magyary Zoltán miniszteri tanácsos és dr. Zsarkó Pál miniszteri titkár is meg fognak jelenni. Az ünnepélyt a Kollégiumi Kántus énekszámja után dr. Verzár Frigyes rector magnificus beszéde nyitja meg, majd dr. Darkó Jenő, a bölcsészeti nyelv és történettudományi kar kiváló professzor értekezik: Tisza István ethikai eszméi címen.

A fegyverneki református egyház — amely 1927 augusztusában iktatta be hosszú idők után első lelkészét — az Úr segedelmével május hó folyamán megkezdte temploma építését.

A kicsiny gyöngyösi református egyház, amely az evangélikusokkal együtt alig számlál 700 lelket, most fejezte be 36.000 P-ös költséggel az új lelkeszlak és a gyülekezeti nagyterem építését. A felavatási ünnep június 10-én lesz a püspöki vizitációval kapcsolatban, amikor dr. Ravasz László dunamelléki és dr. Raffay Sándor bánya-kerületi püspökök meglátogatják az egyházat.

A pásztori egyházmegye közgyűlése április 25—26. napjain lesz Fehérgyarmaton.

Az Árpád-téri református templom részére Nagy Mária és Margit két szép csipke úrasztali terítőt ajándékoztak. — A jókedvű adakozót szereti az Úr.

A debreceni Bethlen Gábor-kör április 21-én teaestélyt rendez a Kollégium éttermében. Előadást tart dr. Tankó Béla egyetemi tanár, bibliát magyaráz Csikesz Sándor egyetemi tanár.

A hódmezővásárhelyi Református Ifjúsági Egyesület hitelesítő összejöveteleket rendezett az O-templomban, amelyeknek keretében Szücs Ernő budapesti főreáliskolai tanár tartott előadást.

A szalókai gyülekezet Ruzska Bertalan ungvári s. lelkészt választotta meg lelkészéül. Isten áldása legyen a gyülekezeten és a pásztoron.

A biharvármegyei elemiiskolák rajz- és kézmunka kiállítása jún. 5-én lesz Berettyóújfaluban.

A telkibányai egyházközség Kádár József nyíri lelkészt hívta meg 1928. május 1-én nyugdíjazás folytán megüresedő lelkészi állására.

Az Ébresztő áprilisi száma közli az ifjúsági munka öt heti részletes programját: A Jézus Élete Tanulmányokat ismeretterjesztő előadásokkal együtt, szabadtéri játékokat és egy vidám estélyre nyolc társasjátékot. Ajánl vetítógépet, továbbá közli az összes svájci nyári táborokat. Előfizetése a még hátralévő időre 1 pengő. Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetsége, Budapest IX. Üllői ut 29. II.

Presbiteri értekezlet Biharnagybajomban. A debreceni egyházmegye esperese: F. Varga Lajos körlevélben hívta meg a bárándi, nagybajomi, bilhártordai, danesházai, nagyrabéi, sárrétudvári és szerepi gyülekezet presbiteriumait értekezletre, ame-

lyik Biharnagybajomban lesz április 27-én. Az értekezletet reggel fél 9 órakor istentisztelet előzi meg, melyen prédikál Csikesz Sándor egyetemi tanár. Az értekezleten előadást tartanak: Uray Sándor lelkész, dr. Juhász Nagy Sándor, a debreceni egyház főjegyzője, dr. Thury László egyházmegyei ügyész. Fekete Gyula egyházkerületi belmissziói lelkész. Záró beszédet mond az esperes. A kiváló előadók közreműködése bizonyára sok áldást nyújt az érdeklődőknek.

A debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesület az idén is május 20-án széles keretek között ünnepli meg az anyák napját. Már nagyban folynak az előkészületek. — A fővédnökséget gróf Bethlen Istvánné kegyelmes asszony vállalta.

Az „Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat”, egyházunk jól felfogott érdekében, szeretettel kér minden lelkész és tanítót, hogy hassanak oda, hogy hűveink Társulatunk útján, a velünk szerződéses viszonyban álló és jótékony céljainkat támogató Gazdák Biztosító Szövetkezetnél eszközöljék biztosításaikat. Különös figyelmükben ajánljuk most a jégkár elleni biztosítást. A „Gazdák” kartellen kívül áll, legjutányosabban biztosít, legmértányosabban kártalanít. Nagyon fontos azonban, hogy minden biztosítási ajánlatra, a felvételtkor ráírassék a „Református Jóléti” jelzés. Ezt az ellenjegyzést rávezetheti akár a lelkész, vagy tanító, akár maga a biztosító fél, vagy a biztosítást felvevő egyén. A helyi ügynök is felhatalmazható erre. Az ellenjegyzés nélküli biztosításokat nem iratnak jótékony céljaink javára. Minderről hűveink felvilágosítandók.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a lapfőigazgató:
Dr. KUN BÉLA.

Postatakarékpénztári csekkszám 143.916.

SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó-cég

Hódmezővásárhely, Fő-tér (saját ház).

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélszerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

Schuller Sámuel

szobafestő, mázoló és tapétázó mester
Debrecen, Simonffy u. 25. Telefon 806.

Templomfestést vállal.

Költségvetés díjtalan.

Szép és jó munkáért ezüst éremmel kitüntetve.

Debreczeni István
órásmeister
Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára.

Az 1926. évi debreceni iparkiallításon díszoklevéllel, a budapesti és székesfehérvári orsz. kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyártás
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját hazában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-
HAZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913-53.

Az 1900. évi párisi világ, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton a m. kir. kormány által díszoklevéllel, az 1927. évi budapesti, székesfehérvári és szentesi kiállításokon a nagy aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél.

SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

Kitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.

Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, disznóölő-kések, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15-48.

„Méliusz”

könyv-, zenemű-, papir- és írószerkereskedés
Iskolafelszerelési osztálya ajánlja alantli ár-
jegyzékében foglalt hazafias ünnepekre alkalmas
nemzeti zászlóit
és gyászszerartásoknál szükséges
lobogóit.

Zászlóárjegyzék.

Cimeres zászlók.

1 drb Magyar nemzeti cimeres merinói színtartó gyapju egybeszővött zászló 100 cm. hosszú, megfelelő széles rojttal, bojttal, rud nélkül	18—
1 drb Hasonló kivitelben, 150 cm. hosszú és megfelelő széles	22—
1 drb Hasonló kivitelben, 200 cm. hosszú és megfelelő széles	32—
1 drb Hasonló kivitelben, 250 cm. hosszú és megfelelő széles	36—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles	44—

Cimer nélküli zászlók.

1 drb Magyar nemzeti cimer nélküli merinói színtartó gyapju, egybeszővött zászló, 100 cm. hosszú, megfelelő széles rojttal, bojttal, rud nélkül	15—
1 drb Hasonló kivitelben, 150 cm. hosszú és megfelelő széles	18—
1 drb Hasonló kivitelben, 200 cm. hosszú és megfelelő széles	26—
1 drb Hasonló kivitelben, 250 cm. hosszú és megfelelő széles	32—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles	38—

Gyapot zászlók.

1 drb Magyar Nemzeti gyapot zászló rojttal, bojttal, rud nélkül, 50 cm. hosszú, megfelelő széles	4—
1 drb Hasonló kivitelben, 100 cm. hosszú és megfelelő széles	8—
1 drb Hasonló kivitelben, 200 cm. hosszú és megfelelő széles	12—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles	16—

Gyászzászlók és gyászlobogók.

1 drb Fekete gyászzászló, legjobb minőségű, színtartó merinói gyapjukelméből, 200 cm. hosszú, megfelelő széles rojttal és bojttal, rud nélkül	26—
1 drb Hasonló kivitelben, 250 cm. hosszú és megfelelő széles	32—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles	38—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles	58—

Gyapot kelméből.

1 drb Fekete gyászzászló, 200 cm. hosszú, megfelelő széles, fekete gyapot kelméből, fekete rojttal és bojttal	18—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles	26—

Minden egyéb zászlóhoz való anyagokról kívánatra árajánlattal szolgálunk.

Magyar cimer bádogból.

Református elemi népiskola felírással	17—
Ugyanaz felíras nélkül	14—